

Resultaat en eindadvies

project versterken Jeugdpreventie

December 2023

1. Introductie
  - 1.1 Projectteam
  - 1.2 Doel en resultaat
  - 1.3 Maatschappelijk effect
2. Aanleiding
  - 2.1 Probleem
  - 2.2 Preventie
  - 2.3 Actuele ontwikkelingen
    - 2.3.1 Hervormingsagenda
    - 2.3.2 Regionaal
    - 2.3.3 Lokaal
3. Uitvoering
  - 3.1 Brainstorm
  - 3.2 Benchmark
  - 3.3 Themabijeenkomsten
4. Resultaat en advies
  - 4.1 Resultaat (quick wins)
    - 4.1.1 Steungezinnen
    - 4.1.2 Scheidingsadviesteam
    - 4.1.3 Collectief aanbod
    - 4.1.4 Jongerenwerk
    - 4.1.5 Borging en monitor
  - 4.2 Advies
    - 4.2.1 Scheidingstafel
    - 4.2.2 Samenwerking
    - 4.2.3 Sociale kaart
    - 4.2.4 Gezinswerk
    - 4.2.5 Borging adviezen
    - 4.2.6 Risico's en beheersmaatregelen
5. Financiën
  - 5.1 Uitvoering quick wins
  - 5.2 Uitvoering adviezen
  - 5.3 Interne capaciteit
6. Communicatie
7. Eindwoord

Bijlagen:

- I. Flyer Steungezinnen
- II. Flyer KIES voor het kind
- III. Flyer Scheidingsadviesteam

1. Inleiding

Voor u ligt het eindresultaat en eindadvies van het project "versterken jeugdpreventie". Dit project heeft geleid tot mooie uitkomsten, die bijdragen aan het versterken van het lokale hulp,- en ondersteuningsaanbod voor de jeugd en gezinnen uit de gemeente Dinkelland en Tubbergen. Het project heeft zich gericht op de vragen;

- Wat doen we al in de gemeente Dinkelland en Tubbergen als het gaat om jeugdpreventie?
- Wat kunnen we versterken?
- Waar zouden we mee moeten stoppen?
- Waar liggen kansen?
- Welk aanbod zouden we lokaal moeten inzetten?

In het verslag worden de volgende termen vaak gebruikt:

- Voorliggend veld of voorveld; lokaal, vrij toegankelijk, zonder jeugdhulp indicatie
- Jeugdzorg; verzamelnaam voor jeugdhulp, jeugdbescherming en reclassering
- Jeugdhulp; hulp bij psychische problemen, verstandelijke beperking en/of opvoedproblemen (met of zonder overnachting)
- Ambulante jeugdhulp; niet plaatsgebonden, zonder overnachting.

1.1 Het projectteam

Het projectteam bestond uit: twee jeugdconsulenten, een sociaal werker jeugd van SWTD, een trainee van Noaberkracht, een coördinator sport & preventie en een projectleider. Met elkaar hebben zij zich in de periode van april 2023 tot december 2023 ingezet om bovenstaande vragen te beantwoorden. Vanuit een integrale gedachte en met alle partners uit het voorliggend veld.

1.2 Doel en resultaat

Binnen de gemeente Dinkelland en Tubbergen weten we hoe we kinderen en hun ouders/verzorgers snel en direct passend kunnen helpen bij een hulpvraag.

Aan het eind van het project wordt een advies opgeleverd waaruit blijkt welke acties ingezet moeten worden om de zorgstructuur voor de jeugd in onze gemeente te versterken. Waar mogelijk worden snelle en noodzakelijke acties direct uitgevoerd. (quick wins).

1.3 Gewenst maatschappelijk effect

Inwoners weten dat er een vangnet is om op terug te vallen. Waar mogelijk worden complexe problemen voorkomen of wordt direct de juiste, zwaardere zorg ingezet indien nodig. We werken hiermee aan het normaliseren van problemen in onze samenleving en bieden een omgeving waar alle kinderen veilig op kunnen groeien, ondanks de problemen waar zij tegenaan lopen.

2. Aanleiding

2.1 Probleem

Er maken steeds meer kinderen (0-18 jaar) gebruik van geïndiceerde jeugdhulp. Tegelijkertijd wordt de problematiek van deze kinderen ook complexer. Daarnaast zien we dat we lichte opvoed/opgroeiproblemen op dit moment onvoldoende in ons lokale voorveld kunnen bedienen.

- Aantallen en kosten lopen op
Landelijk maakt 1 op de 7 kinderen gebruik van jeugdzorg. In 2000 was dit nog 1 op 27. Deze stijging merken we lokaal ook. De oorzaken zijn divers (ontwikkeling, problematisering, verwachting maatschappij, social media). In de afbeelding hieronder is te zien dat de kosten voor jeugdzorg in 2022 zijn opgelopen tot een totaal van €4,2 miljoen in Dinkelland en €3,8 miljoen in Tubbergen. De totale kosten zijn wel gedaald door wijziging van het woonplaatsbeginsel in 2021. Een simpele vergelijking met voorgaande jaren op het totale bedrag is daardoor niet realistisch.

In onze beide gemeenten is er sprake van veel complexe scheidingszaken. In het voorjaar van 2023 waren er 80 zaken in Dinkelland en Tubbergen waarbij sprake was van een complexe echtscheiding die van invloed was op het welzijn van het kind. De Raad voor de Kinderbescherming geeft aan dat het aantal scheidingszaken uit de gemeenten Dinkelland en Tubbergen bovenmatig groot is. Daarnaast zien zij dat deze casussen tevens zeer complex zijn (d.d. november 2023).

Lokaal wordt door onze eigen toegang, het sociaal werk Jeugd en Gezin van Stichting Welzijn Dinkelland & Tubbergen (SWTD) en Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugdgezondheid (PGJ) van de GGD gezien dat meer kinderen een lichte vorm van ondersteuning nodig hebben gehad. Daarnaast worden problemen complexer en ingewikkelder. Er is een forse groei gesignaleerd in een blijvende toename en verzwaring van ondersteuningsvragen (waarbij opschaling naar maatwerk nodig is).

Om de zorg betaalbaar en bereikbaar te houden, vraagt dit om een transformatie waarbij we op zoek gaan kansen en mogelijkheden in het verminderen van de instroom.

AANTALLEN EN CIJFERS

DINKELLAND

2022

Totaal jeugdzorg: €4,2 mln

Waarvan ambulante individueel:

€2,4 mln (57%)

aantal cliënten: 381

TUBBERGEN

2022

Totaal jeugdzorg: €3,8 mln

Waarvan ambulante individueel:

€1,9 mln (50%)

aantal cliënten: 308

SCHEIDING

In sommige regio's 70% van de kinderen in jeugdhulp en jeugdbescherming van gescheiden ouders.

Kosten lopen op tot €50.000 per gezin

Lokale uitvraag voorjaar 2023:
80 lopende zaken

INDIVIDUEEL VS COLLECTIEF AANBOD

Individuele jeugdhulp (zoals PMT) per kind tussen €1500-2000,- .
VS

Collectief aanbod €5000,-
voor 8 kinderen.

➤ Aantal kinderen (0-18 jaar) met individuele jeugdhulp

In de afbeelding is te zien hoeveel kinderen uit beide gemeente in 2022 gebruik maakten van individuele ambulante jeugdhulp. Hieronder vallen de ondersteuningsbehoefte 1 tot en met 4 (lichte tot zware individuele jeugdhulp). Ongeveer de helft van alle kosten voor jeugdhulp gaat naar deze ambulante individuele jeugdhulp. Veel individuele jeugdhulptrajecten kunnen we, door lokaal (anders) te organiseren, voorkomen en daarmee efficiënter en goedkoper inzetten.

Ondanks de wijziging van het woonplaatsbeginsel in 2021 is er een stijging van dit aantal kinderen met een individuele indicatie. In Dinkelland van 344 cliënten in 2020 naar 381 in 2022. In Tubbergen van 286 cliënten in 2020 naar 308 in 2022.

➤ Gebrek aan mogelijkheden

Uit gesprekken met jeugdconsulenten over hun cliëntèle blijkt dat zij door het ontbreken van passend voorliggend aanbod binnen de algemene voorzieningen een indicatie af moeten geven voor ambulante jeugdhulp. Meer mogelijkheden in het voorliggend veld betekent dat we in eerder stadium kunnen ondersteunen en daardoor minder geïndiceerde ambulante jeugdhulp nodig hebben. Daarnaast kunnen we lokaal inzetten op collectief aanbod. Individuele jeugdhulptrajecten zijn duurder dan collectief aanbod. In veel gevallen kan ondersteuning, door middel van het juiste aanbod, ook voorliggend in een groep aangeboden worden.

➤ Besparen

Vooraf is niet met zekerheid te zeggen wat de inzet exact zal opleveren aan financiën. Daarvoor is het sociaal domein en het veld rondom Jeugd te dynamisch en veranderlijk. We weten nu dat we, door gebrek aan lokaal aanbod, kinderen doorverwijzen voor individuele ambulante jeugdhulp. Maar door sneller en dichtbij de juiste ondersteuning in te zetten kunnen we ook complexe problematiek voorkomen. Dat kan leiden tot minder jeugdbeschermingsmaatregelen en verblijfsindicaties. Verbeteren van,- en inzetten op preventie binnen de gemeente vraagt durf om daarin te investeren. Zie hoofdstuk 2.2.

2.2 Preventie

Het project richt zich nadrukkelijk op de zorg voor kwetsbare inwoners, nog voordat er een jeugdhulpindicatie nodig is. Door ons aanbod en de onderlinge samenwerking lokaal dusdanig sterk en veerkrachtig neer te zetten, ontstaat mogelijkheid om gezinnen eerder en dichtbij huis te ondersteunen. Op deze manier kunnen inwoners sneller ondersteuning krijgen, waardoor de kans op het escaleren van hun problemen, door vertraagde interventies, aanzienlijk verkleind. Door ondersteuning dichterbij in te zetten kan hulp in een eerder stadium effectiever worden verleend. Een belangrijk neveneffect daarvan is dat dit zal leiden tot minder geïndiceerde jeugdhulp. En die keten, van geïndiceerde jeugdzorg, blijkt de laatste jaren flink overbelast.

Hoewel investeren in preventie aanvankelijk geld kost, leidt dit op de lange termijn tot aanzienlijke kostenbesparingen. Door complexe problemen te voorkomen in plaats van ze te behandelen, verminderen we de behoefte aan dure jeugdhulp in de toekomst. Door in te zetten op preventie, besteden we onze middelen efficiënt. We concentreren op het voorkomen van problemen in plaats van te reageren op complexe, crisissituaties, waardoor vaak specialistische hulp en verschillende zorgaanbieders bij betrokken zijn.

De voordelen van preventie zijn echter vaak pas op de langere termijn merkbaar, terwijl de kosten er op dit moment zijn. Desondanks is het belangrijk te realiseren dat de investering op preventie een investering in de toekomst is. De kosten van het niet inzetten op preventie, zoals hogere zorgkosten, zijn op lange termijn veel hoger dan de kosten voor het voorkomen van problemen.

2.3 Actuele ontwikkelingen

Lokaal, regionaal en landelijk zien we in de praktijk uitdagingen op ons af komen. Hieronder zetten we de verscheidene ontwikkelingen op een rijtje.

2.3.1 Hervormingsagenda (landelijk)

Met het vaststellen van de Hervormingsagenda Jeugd op 19 juni 2023 breekt de implementatie aan. Het doel van de hervormingsagenda is knelpunten in de jeugdzorg structureel aan te pakken en het stelsel financieel houdbaar maken voor de toekomst. Daarvoor is regionale en **lokale** implementatie nodig. Hieronder een aantal thema's uit de hervormingsagenda die betrekking hebben op de lokale aanpak.

➤ *Reikwijdte en onderdelen*

Jeugdigen en ouders met opvoed- en opgroevragen op een laagdrempelige manier terecht kunnen. Dichtbij, in de wijk; de jeugdhulpplicht toeziet op jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. Hiervoor is passende jeugdhulp beschikbaar; Jeugdigen en ouders in de meest kwetsbare situaties in beeld zijn en kunnen rekenen op een meer integrale aanpak voor hun (vaak complexe) problematiek. Dit vraagt om stevige verbindingen van de jeugdhulp met onder andere het onderwijs, volwassenenzorg en vraagstukken rond bestaanszekerheid.

- We voeren een maatschappelijke dialoog over normaliseren en versterken van het gewone leven
- Ouderschap versterken en directe leefomgeving (de pedagogische basis) lokaal inrichten
- Problemen in de context van het gezin oppakken
- Jeugdhulpplicht scherper duiden, afbakenen en richten
- Jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties zijn in het vizier van gemeenten en kunnen rekenen op een integrale aanpak
- Jeugdhulp niet overal meer ingezet (als het in eigen netwerk kan, moet het daar plaatsvinden)
- (lichte) Ambulante hulp en ondersteuning wordt zoveel als mogelijk vormgegeven als (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorziening (lichte toets, zonder beschikking)
- Jeugdhulp die niet werkt, wordt niet meer ingezet (er komt duidelijkheid over welke jeugdhulp niet meer ingezet moet worden)
- Sturen op trajectduur

➤ *Jeugdhulp steviger verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassen-ggz en bestaanszekerheid en onderdelen.*

Niet altijd is jeugdhulp voor het kind de passende zorg, bijvoorbeeld omdat problemen worden veroorzaakt door stress of schulden van ouders. Hierdoor kunnen hardnekkige problemen op andere gebieden ontstaan zoals mentale en fysieke gezondheid, onderwijs, werk, opvoeding en veiligheid. Ook wordt deze problematiek vaak doorgegeven aan volgende generaties. Dit vraagt om ondersteuning van kind en gezin en investeringen in aanpalende domeinen.

- Problemen in de context van het gezin oppakken
- Onderwijs en kinderopvang
- Volwassenen-ggz
- Bestaanszekerheid
- 18-/18+ problematiek

➤ *Stevige lokale teams en toegang*

Jeugdigen en hun ouders moeten voor jeugdhulp laagdrempelig en dichtbij huis terecht kunnen. Er wordt ingezet op teams met voldoende kennis en expertise en verbinding met specialistische hulp. Teams die niet alleen toegang verlenen, maar zelf lichte hulp verstrekken, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van gezinnen en jongeren. In verbinding met de lokale voorzieningen die beschikbaar zijn en met welzijn, kinderopvang, onderwijs, volwassen GGZ en GGZ ondersteuning.

- Ontwikkeling kwaliteitskader voor brede analyse (triage/verklarende analyse)
- Versterking opdrachtnemerschap (aanbieders) en opdrachtgeverschap (gemeenten), betrekken (specialistische) expertise bij lokale teams
- Verbinding HA. De huidige leidraad voor samenwerking tussen gemeenten en huisartsen wordt door VNG en LHV geactualiseerd
- Versterken samenwerking met informele steun(figuren)
- Verwijzing gecontracteerd aanbod
- Inzetten op vijf verbeteracties – Waarborgen voor jeugdigen met een levenslange en levensbrede beperking

2.3.2 *Regionaal*

Regionaal speelt de nieuwe inkoop van jeugdhulp (2025). Voorafgaand daaraan werd een regiovisie opgesteld met uitgangspunten voor de regionale jeugdhulp. Daarnaast wordt er een samenwerkingsagenda opgesteld tussen gemeenten en zorgaanbieders hoe in de praktijk invulling te geven aan de doelen uit de regiovisie. Voor ons als gemeente zijn deze ontwikkelingen tevens het moment om te kijken naar hoe ons zorgaanbod eruit ziet en hoe wij willen dat deze eruit ziet. Omliggende gemeenten maken lokaal dezelfde ontwikkeling door, waarbij de meeste vaak al verder zijn in wat zij kunnen bieden in het lokale aanbod.

2.3.3 *Lokaal*

Vanuit het coalitieakkoord wil men inzetten, daar waar onze invloed het grootst is. Dat is de lokale zorg. Proactiever, preventief en zo vroeg mogelijk met partners en inwoners werken aan gezondheid. Om de zelfredzaamheid en de eigen regie van de inwoner te ondersteunen. We willen korte lijnen tussen gemeente, zorgaanbieders en zorgontvangers met als doel; menselijker, efficiënter, effectiever en dichtbij.

Verschillende, laagdrempelige vormen van ondersteuning dichtbij worden gemist door onze partners. Daarnaast blijkt uit gesprekken met deze partners dat zij onvoldoende kennis hebben over de sociale kaart binnen onze gemeente en elkaars expertise. Zij stoeien met de vraag wie wanneer betrokken moet worden.

Al deze ontwikkelingen zijn voor ons als gemeente reden om hier zo snel mogelijk op te acteren. Daarbij ligt er een zeker zwaartepunt aan de opgaven uit de hervormingsagenda van het Rijk om daar als gemeente aan te voldoen. De gemeenten Dinkelland en Tubbergen lopen niet voor ten opzichte van andere gemeenten in de regio op gebied van lokaal aanbod en samenwerking rondom jeugd.

3. De uitvoeringsfase

Tijdens de project start up (PSU) werd een projectplanning ontworpen om van concrete acties tot het uiteindelijke resultaat te komen. Dit hoofdstuk geeft een beeld van de acties en uitkomsten die deel uitmaken van dit project. De resultaten die voortvloeien uit deze diverse acties vormen gezamenlijk de basis voor het uiteindelijke advies.

3.1 Brainstorm

De uitvoeringsfase is begonnen met een eerste brainstormsessie waarin we de bekende behoeften en ideeën uit het veld en de samenleving hebben verzameld. De projectgroep, samengesteld uit verschillende professionals, die tevens in de samenleving veel contact hebben met andere partijen, kinderen ouders/verzorgers, hebben hier de eerste waardevolle bijdragen voor geleverd tijdens deze sessie. Hieronder is de opbrengst te zien van de brainstormsessie, onderverdeeld in verschillende thema's.

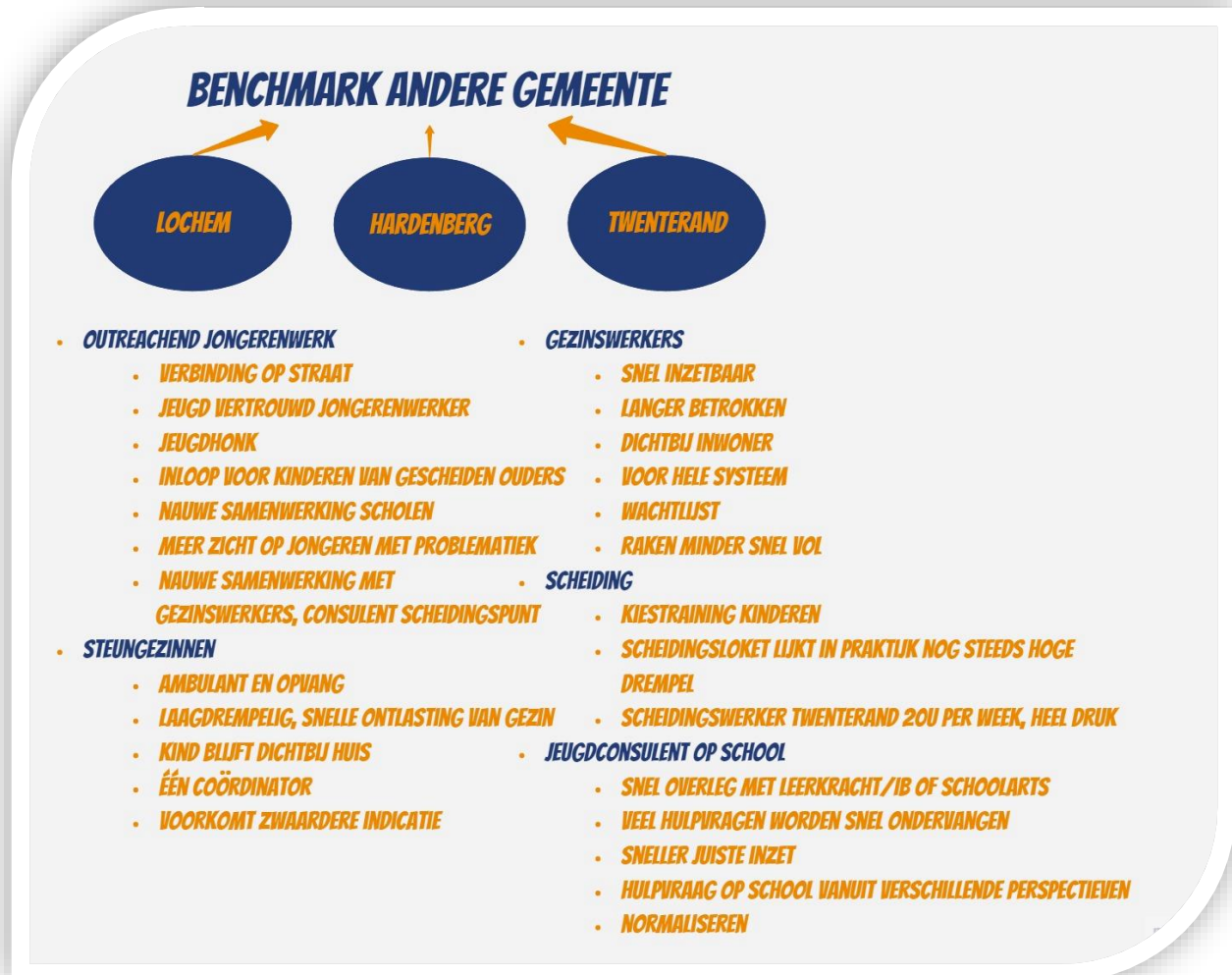
De uitkomst van deze sessie hebben we gebruikt om richting te geven aan het vervolg van de uitvoering van het project. Tevens hebben we tijdens deze sessie een eerste prioritering aangebracht van mogelijke quick wins, zoals te zien in de afbeelding.

3.2 Benchmark

Om adequaat en efficiënt om te gaan met allerlei ontwikkelingen en resultaten, landelijk en in de regio, met als doel het vermijden van dubbel werk, hebben we waardevolle inzichten opgehaald bij andere gemeenten. We hebben ervoor gekozen om gemeenten te benaderen die vergelijkbaar zijn qua inwoneraantal en uitdagingen. Hieronder presenteren we de best practises die we hebben verzameld, inclusief de belangrijkste aandachtspunten per onderdeel.

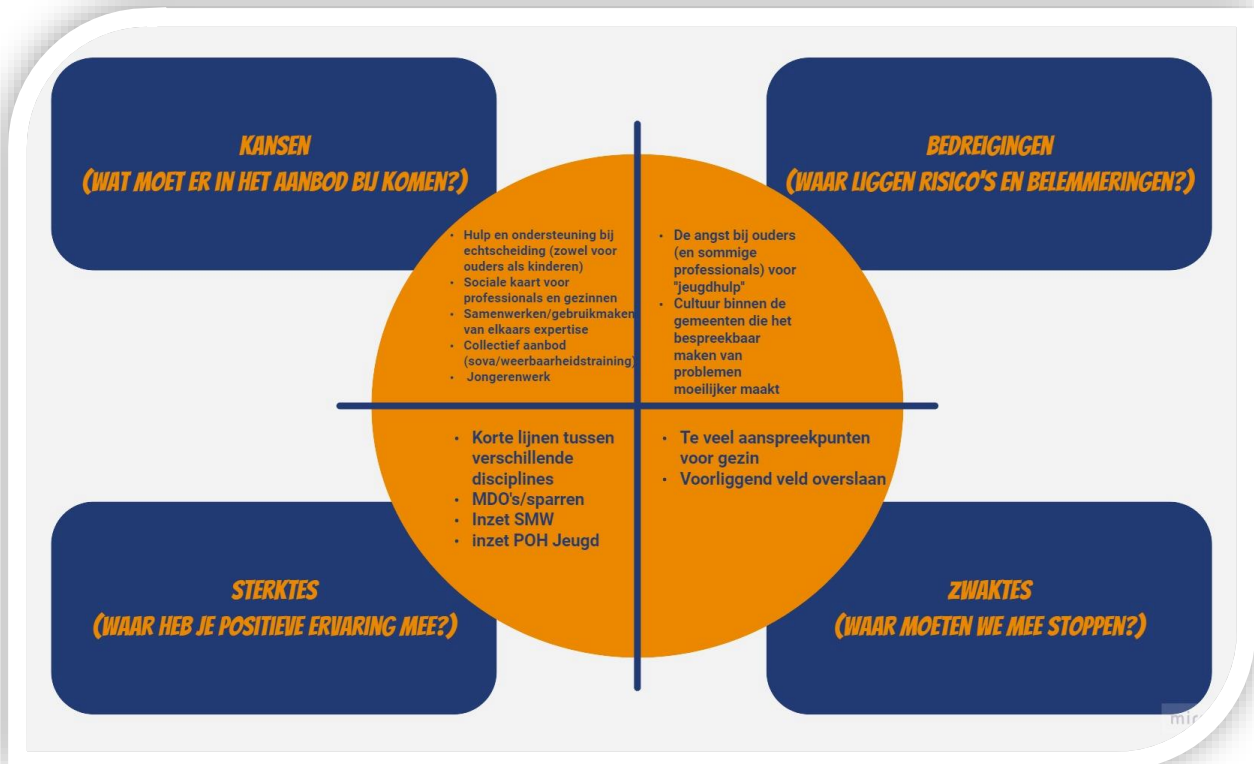

De uitkomsten uit de benchmark hebben ons richting gegeven in de te maken keuzes en daarin te kunnen prioriteren. Het heeft ons inzicht gegeven in wat werkt wel/niet, wat is er voor nodig en wat levert het op. Vervolgens hebben we dit ook afgezet tegenover onze eigen gemeenten, de cultuur en behoeften.

3.3 Themabijeenkomst

Als gemeente zijnde kunnen wij niet enkel zelf bedenken hoe we het willen. Onze partners in het lokale veld hebben we daar hard bij nodig. Om de juiste keuzes te maken, maar ook om met elkaar in de juiste mindset te komen en er samen de schouders onder willen zetten.

Zodoende werden het onderwijs, kinderopvang, GGD, fysiotherapie, verloskundige praktijken, Wijkkracht, SWTD, POH-Jeugd en politie allen uitgenodigd om aan te sluiten bij één van de twee themabijeenkomsten in september 2023. De wijkagent en verloskundigen praktijken hebben geen gebruik gemaakt van de uitnodiging (verhinderd). Met de aanwezigen is opgehaald welke kansen zij zien, waar ze positieve ervaringen mee hebben, waar we mee moeten stoppen en wat mogelijke risico's zijn. De input van deze twee themabijeenkomsten is verwerkt in onderstaande afbeelding.

Door de themabijeenkomst is er een gezamenlijke richting gegeven aan de lokale opgaven, wensen en behoeften. Concluderend kan worden gezegd dat de input van de partners de richting bevestigd die de projectgroep reeds voor ogen had.

4. Resultaat en advies

In dit hoofdstuk vindt u de concrete resultaten en adviezen die uit het project voortkomen. Dit is tot stand gekomen door alle acties die zijn uitgevoerd, zoals in hoofdstuk 3 toegelicht. Enerzijds presenteren we reeds behaalde en ingezette resultaten (de zogenoemde quick wins) anderszijds zijn er een viertal adviezen over vervolgstappen en doorontwikkeling.

4.1 Resultaten (quick wins)

Gedurende het project werd ingezet op zogenaamde quick wins; acties die snel ingezet kunnen en/of moeten worden. Daarvoor is gekeken naar bestaande behoeften die al langere tijd gedeeld worden door jeugdconsulenten, welzijnswerk en andere en partners uit het voorliggend veld. Tegelijkertijd moest de quick win voor het einde van het jaar gerealiseerd kunnen zijn. De gekozen quick wins werden door de benchmark met drie andere gemeenten en de twee themabijeenkomsten met partners uit het voorveld bevestigd. In iedere subparagraaf wordt toegelicht wat de quick win inhoudt, waarom we hiervoor kiezen, hoe we dit uitvoeren en wat de risico's en beheersmaatregelen zijn. In paragraaf 4.1.5 komen borging, monitor en de beoogde startdatum aan de orde.

4.1.1 Steungezinnen

Wat is het?

Steungezinnen is een vorm van ondersteuning waarbij gezinnen met een hulpvraag gekoppeld worden aan een gezin dat hulp wil/kan bieden. Dit vindt plaats binnen de eigen gemeente en op vrijwillige basis.

Waarom?

De vorm van ondersteuning van een steungezin vindt plaats binnen de eigen gemeente en is daardoor dichtbij en laagdrempelig. Er is geen sprake van een (weekend-vakantie) pleegzorg indicatie. De verwachting en ervaring van andere gemeenten is, dat er door deze interventie minder jeugdhulp indicaties afgegeven worden voor bijvoorbeeld zorgboerderijen, BSO's en vakantie-weekend pleegzorg.

Hoe?

Er wordt een coördinator aangesteld bij SWTD die samen met een jeugdconsulent de eerste weken zorgdraagt voor bekendheid van steungezinnen en die samen een bestand opbouwen van steungezinnen. Wanneer de startperiode achter de rug is blijft de coördinator 4 uur per week als bemiddelaar actief om de gastgezinnen en gezinnen met een hulpvraag aan elkaar te koppelen. De coördinator koppelt, bemiddelt en maakt afspraken tussen vraaggezin en steungezin.

Jaarlijks zijn er in Nederland ruim 80.000 kinderen betrokken bij de scheiding van hun ouders. Bij zo'n 16.000 kinderen per jaar lukt het ouders na een scheiding niet een gezamenlijke vorm van ouderschap te realiseren. Kinderen van gescheiden ouders zijn oververtegenwoordigd in de jeugdhulp en jeugdbescherming. In sommige regio's tot wel 70%. De kosten voor de hulp kunnen tot wel €50.000 per gezin oplopen. (Expertisenetwerk Jeugd Overijssel). Door deze interventie willen we de aantallen en kosten voor geïndiceerde jeugdhulp, rondom complexe scheidingen, naar beneden brengen.

In het voorjaar heeft team Jeugd aangegeven hoeveel zaken zij op dat moment hadden waarin de scheiding van ouders een grote invloed had op het welzijn van de betrokken kinderen. Op dat moment was daarvan sprake bij 80 zaken in totaal voor Dinkelland en Tubbergen.

Hoe?

Het team is een samenwerking tussen SWTD, Wijkkracht en de gemeenten Dinkelland en Tubbergen. Afhankelijk van de vraag kan het team experts consulteren zoals een gezinsadvocaat, de Sociale Verzekeringsbank (SVB), belastingdienst en collega's van Wmo of Werk en Inkomen en op consultbasis een advocaat. Dit team zorgt voor bekendheid van het scheidingsadviesteam bij alle partners in het voorveld, zodat zij weten te verwijzen naar het scheidingsadviesteam. Het scheidingsadviesteam heeft ervaring en kennis over (complexe)scheidingen, trends en ontwikkelingen en blijft zichzelf daarin specialiseren. Het scheidingsadviesteam is een subteam binnen Schakel en ook te bereiken via Schakel. Schakel medewerkers weten precies met wie ze de inwoner kunnen doorverbinden. Het team beoordeelt de casus en brengt een advies uit of pakt de casus zelf op. Het scheidingsadviesteam heeft geen eigen fysiek loket. Uit de praktijk van andere gemeenten blijkt dat hier weinig gebruik van gemaakt wordt en daarnaast is Schakel de één toegang binnen onze gemeenten. Het team komt eens per twee weken bij elkaar. Er is een stroomschema vastgelegd voor interne collega's.

Risico's en beheersmaatregelen

RISICO	groot	<p><i>Er wordt nauwelijks-geen gebruik gemaakt van het adviesteam.</i></p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Het belang van tijdige interventie wordt zowel richting partijen uit het voorliggend veld en ouders benadrukt door middel van communicatie. In het ergste geval stoppen we met het scheiding adviesteam en gaan we terug naar de situatie die ervoor was, zonder scheiding-adviesteam. 	<p><i>Gebrek aan kennis over een bepaald onderwerp.</i></p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Er worden bij verschillende instanties, zoals SVB en belastingdienst contactpersonen gezocht die door het team benaderd kunnen worden bij specifieke vragen. Leden van het adviesteam volgen trainingen om hun kennis en expertise verder te ontwikkelen. 	
	gemiddeld		<p><i>Overbelasting; er wordt een groot beroep gedaan op het adviesteam door een grote hoeveelheid aan vragen.</i></p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> Wanneer dit zich voordoet wordt dit met betrokken partijen en teamleiders besproken en waar nodig bijgestuurd. 	
	klein		<p><i>Privacy en vertrouwelijkheidsrisico's; onrecht gegevensuitwisseling van cliënten tussen betrokken partijen.</i></p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> In een samenwerkingsovereenkomst staan afspraken over uitwisseling van gegevens waarbij de AVG in acht wordt genomen. 	
		klein	gemiddeld	groot
NEGATIEVE EFFECTEN				

4.1.3 Collectief aanbod

Wat is het?

Lokaal, vrij toegankelijk aanbod van groepstraining voor kinderen van 4 tot 12 jaar. We richten ons hierbij op weerbaarheid en sociale vaardigheden en op kinderen uit (complexe) echtscheidingssituaties.

Waarom?

Opgroeien gaat niet altijd vanzelf. Kinderen in deze tijd hebben veel meer te verduren en verwerken dan de kinderen vroeger. Er wordt door de maatschappij, in het bijzonder wordt er op of door social media een bepaalde druk en verwachting gecreëerd waar de kinderen tegenwoordig niet meer tegenop gewassen zijn. Het reguleren en ontspannen is vervangen door presteren en vergelijken. Het omgaan met elkaar, het gunnen, het aangaan van een gesprek zien we verminderen. Kinderen weten niet altijd meer hoe te reageren, enthousiast zijn, zichzelf kunnen en durven zijn. Daarbij zijn ouders ook vaak druk en hebben minder tijd om dit in goede banen te leiden of weten simpelweg niet meer wat werkt. Er is in de regio wel collectief aanbod, maar niet dichtbij. Ouders en kinderen moeten dan naar Almelo of Hengelo waardoor de drempel te groot is. Het aanbieden van een training binnen de eigen gemeenten zorgt voor hulp dichtbij en is laagdrempeliger. Zeker wanneer het op school plaats kan vinden. Door het missen van een dergelijk aanbod in het voorliggend veld worden veel kinderen uit onze gemeente direct doorgestuurd naar een vorm van geïndiceerde jeugdhulp. Zo ook individuele PMT (Psychomotorische Therapie). Voor sommige kinderen is dat ook de beste vorm. Maar voor veel kinderen is een collectief groepsaanbod een uitkomst. We verwachten hierdoor kosten te besparen doordat kinderen niet, bij gebrek aan aanbod, verwezen worden naar geïndiceerde jeugdhulp.

Hoe?

- De zogenaamde Kinderen In Een Scheiding (KIES) training. Deze training bestaat uit 8 bijeenkomsten voor basisschoolkinderen van groep 3 tot en met groep 8. Op basis van de aanmeldingen wordt bekeken welke groepssamenstelling wordt gemaakt. De training vindt twee keer per jaar plaats (vier groepen in totaal), afwisselend in Dinkelland en Tubbergen. Maretie Maatschappelijke Ondersteuning (een lokale, zelfstandige praktijk) zal het eerste jaar de training aanbieden, samen met drie medewerkers van SWTD en Wijkkracht. Deze medewerkers worden tevens getraind in het geven van de KIES training, waarna de training jaarlijks door SWTD en Wijkkracht aangeboden wordt.
- Naast de training voor kinderen in een scheiding is er ook behoefte aan een vorm van weerbaarheids-, en/of SOVA training. Een training waar kinderen dichtbij huis gebruik van kunnen maken. We zetten hierbij in eerste instantie in op het aanbieden van de training "Samen Sterk", gegeven door een Psychomotorisch Therapeut (PMT) en Fysiotherapeut uit de gemeente. Het voordeel hiervan is dat er vanuit verschillende disciplines en lagen naar het kind gekeken kan worden. Interventies kunnen worden aangepast aan dat wat de deskundigen zien en ervaren in de groep. Dit betekent dan ook dat elke cursus er anders uit kan zien omdat elke groep weer andere behoeftes heeft. Deze training is voor kinderen van 4 tot 12 jaar die op een laagdrempelige manier graag willen werken aan dingen die ze lastig vinden. Dit kunnen hele uiteenlopende hulpvragen zijn. Ook is het geen probleem dat de kinderen niet dezelfde hulpvraag hebben zodat ze van elkaar kunnen leren.

Enkele voorbeelden van doelen waaraan gewerkt wordt:

- Leren concentreren en luisteren
- Leren samenwerken en samen spelen.
- Omgaan met winnen en verliezen
- Plezier beleven aan bewegen
- Leren uiten, durven, doen en doorzetten
- Ervaren van je kracht en talenten
- Leren op tijd te stoppen
- Zelfvertrouwen en positief zelfbeeld krijgen
- Inzicht krijgen in je emoties

Risico's en beheersmaatregelen

RISICO	groot	<p>Indien collectieve aanbod niet voldoende blijkt, biedt de trainer zelf individuele PMT aan. Dit is een snelle actie, maar risico op onzorgvuldigheid in beoordeling van wat er nodig is.</p> <p>Beheersmaatregelen: 1. Indien collectief aanbod niet lijkt aan te sluiten gaat trainer in gesprek met een contactpersoon van de gemeente om samen te adviseren op een alternatieve stap.</p>	<p>De naam "KIES" training wordt verkeerd geïnterpreteerd door ouders/kinderen omdat het doet suggereren dat het kind moet kiezen.</p> <p>Beheersmaatregelen: 1. KIES wordt in communicatie naar buiten volledig uitgeschreven. 2. Er wordt "KIES voor het kind" geschreven</p>	
	gemiddeld			
	klein		<p>Weerstand bij ouders of leraren</p> <p>Beheersmaatregelen: 1. Er wordt gekozen voor een training waar reeds veel gebruik van gemaakt wordt en ervaringen positief zijn. 2. Er wordt gecommuniceerd over de voordelen en mogelijke opbrengsten van de training voor deelnemende gezinnen.</p>	<p>De training wordt overschat in termen van de impact op de gehele weerbaarheid van een kind (problematiek in het systeem om het kind heen).</p> <p>Beheersmaatregelen: 1. Na de training wordt geevalueerd wat de effectiviteit was en of dit voldoende was of dat er vervolgens nog jeugdhulp ingezet dient te worden.</p>
		klein	gemiddeld	groot
		NEGATIEVE EFFECTEN		

4.1.4 Jongerenwerk

Wat is het?

Het jongerenwerk is een schakel in het netwerk die nu gemist wordt. De jongerenwerker weet naar welk aanbod of expertise hij de jongere met een hulpvraag toe kan sturen. Die lijntjes zijn kort en daardoor is het aanbod laagdrempeliger. De focus ligt bij een outreachend jongerenwerker meer op individuele jongeren en hun specifieke behoeften. Het doel is een vertrouwensband op te bouwen en individuele ondersteuning te bieden in een informele setting.

Waarom?

We spreken op dit moment onvoldoende de taal van de jeugd die we willen bereiken. Terwijl er veel speelt binnen die doelgroep waar we zicht op willen krijgen, waarin we hen zouden willen sturen om de juiste keuzes te maken, maar ook om hen tijdig te kunnen ondersteunen bij hulpvragen. Al gedurende een langere periode is er een grote behoefte aan outreachend jongerenwerk. In 2022 is die behoefte opgehaald in een bijeenkomst met jeugdconsulenten, politie en BOA. Binnen het huidige project werd dit bevestigd tijdens de themabijeenkomsten door partners en in bijeenkomsten met de projectgroep. De inzet van outreachend jongerenwerk wordt inmiddels breed gedragen. Redenen om het jongerenwerk meer in de wijk, bij de jeugd, te gaan organiseren zijn:

- Maakt snel contact;
- Bouwt een vertrouwensband op (raakt ingeburgerd);
- Is lang betrokken;
- Zicht op kwetsbare jeugd (die nu niet in beeld zijn);
- Fors alcohol en drugsgebruik waar meer zicht op kan komen;
- Meer inzicht in groepen en individuen nog voor BOA, politie of jeugdzorg betrokken is;
- Bij misstanden niet direct BOA of politie maar jongerenwerk die informeel gesprek kunnen aan gaan (meer respect);
- Weinig hangplekken voor jongeren met activiteiten;
- Inzicht in behoeften van de jeugd.

Op deze manier komen we tegemoet aan een behoefte die al langere tijd leeft. Maar ook aan nieuwe behoeften en ontwikkelingen. Zo speelt in Tubbergen de OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving). Waar het gaat om het aantrekkelijk en gezond maken van de omgeving van de jeugd. De sociaal werker jeugd en een outreachend jongerenwerker spelen een belangrijke positie in de peergroup. Dat is degene die weet wat jongeren interesseert. Die samen met hen of met hun input weet hoe de omgeving er dan wel uit zou moeten zien waardoor jongeren andere keuzes maken. Die kennis is op dit moment onvolledig.

Het Kulturhus Denekamp heeft de wens om een voorliggende voorziening te realiseren voor jeugd (n.a.v. convenant met alle Kulturhusen). Dat vraagt ook om inzet van een (outreachend) jongerenwerker. De jongerenwerker kan samen met de jeugd te bespreken waar zij behoefte aan hebben. Hangjongeren worden nu weggestuurd bij de ene plek, om vervolgens op een andere plek te gaan hangen en daar weggestuurd te worden. Wat hebben zij nodig? Hoe zien ze dat voor zich en wat kunnen we daarin voor hen betekenen?

Hoe?

In gesprek met SWTD over het huidige jongerenwerk ontstond de mogelijkheid om daar een andere opdracht onder te leggen. SWTD staat hiervoor open. Er is op dit moment 24 uur beschikbaar voor "sociaal werk jeugd in Dinkelland en 24 uur in Tubbergen. Dit gaan we anders inrichten. Het sociaal werk jeugd blijft 24 uur ingezet op de huidige manier (voor Dinkelland en Tubbergen samen). Daar ligt meer focus op het collectief, bredere trends en ontwikkelingen en aanbod zoals de KIES training die daaraan wordt toegevoegd. De overige 24 uur worden aangevuld met 8 uur extra en daarvoor wordt een outreachend jongerenwerker ingezet voor beide gemeenten. De focus ligt meer op individuele jongeren en hun specifieke behoeften. Het doel is een vertrouwensband op te bouwen en individuele ondersteuning te bieden in een informele setting.

Risico's en beheersmaatregelen

RISICO	groot	<p>Onvoldoende uren als het jongerenwerk een dusdanige rol krijgt binnen de gemeente, volgens de verwachting.</p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Met de welzijnsorganisatie en de gemeente wordt bekeken welke taken op dat moment nodig zijn en welke ontwikkelingen/trends de aandacht vragen. 2. Met andere disciplines in de gemeente zoals dorpsondersteuners en buurtsportcoaches wordt nauw samengewerkt. 3. Met de juiste onderbouwing worden bij het college/de Raad extra middelen gevraagd om het jongerenwerk uit te breiden. 	<p>Onvoldoende kennis en ervaring bij de welzijnsorganisatie met betrekking tot het outreachend jongerenwerk.</p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er wordt een jongerenwerker geworven die voldoet aan de eisen. Die kennis en ervaring met zich mee brengt en de ruimte krijgt het jongerenwerk vorm te geven in de gemeente. 2. De welzijnsorganisatie verdiept zich om hun kennis te ontwikkelen en vraagt daarvoor tevens input van andere gemeenten. <p>Gebrek aan de de juiste jongerenwerker gezien de huidige arbeidsmarkt.</p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Juist door de opdrachtomschrijving aan te passen denken we meer animo voor de vacature te krijgen. 	
	gemiddeld	<p>Versnippering van ondersteuning in het voorliggend veld door verschillende disciplines zoals dorpsondersteuning, POH-jeugd, school maatschappelijk werk, buurtsportcoaches.</p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er wordt een kennismaking georganiseerd voor genoemde partijen en er ontstaat een nauwe samenwerking waardoor lijnen kort zijn en men van elkaar weet wie wanneer aan zet is. 	<p>Verskillende opvattingen over de inzet en ontwikkeling van het outreachend jongerenwerk.</p> <p>Beheersmaatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er ligt een duidelijke opdrachtomschrijving onder de inzet van het jongerenwerk. 2. Er vindt ieder kwartaal (eerste 2 jaar) afstemming over de inzet van het jongerenwerk. 	
	klein			
		klein	gemiddeld	groot
NEGatieve EFFECTEN				

4.1.5 Borging en monitor

De quick wins zijn reeds concreet en afgesproken. Echter willen we er ook voor zorgen dat dit voor de komende tijd goed geborgd is. Daarnaast willen we monitoren om de resultaten van de quick wins op te halen en waar nodig bij te sturen. Rondom de quick wins vindt een overdracht plaats tussen de projectleider en de programmamanager en de beleidsadviseur jeugd en betrokken manager. De quick wins worden daarmee gepositioneerd binnen de reguliere werkzaamheden.

Borging	Monitor	Startdatum
Steungezinnen		
Aan SWTD is reeds de opdracht verstrekt tot het aanstellen van een coördinator steungezinnen.	Vanaf de start zal gemonitord worden hoeveel gezinnen er gebruik van maken. Daarnaast wordt bijgehouden welke zorg ingezet was als de ondersteuning van steungezinnen er niet was geweest. Na een jaar wordt er geëvalueerd.	1 december 2023
Scheiding adviesteam		
Het scheiding adviesteam is gevormd en klaar om te starten.	We houden bij hoeveel gezinnen gebruik maken van het scheiding-adviesteam, welke hulpvraag zij hadden en een inschatting welke zorg er anders ingezet zou zijn (indien mogelijk). Na een jaar wordt er geëvalueerd.	Medio december 2023
Collectief aanbod		
Voor de KIES voor kind training en Samen Sterk training zijn concrete afspraken gemaakt zodat deze volgend jaar kunnen starten en ook op lange termijn uitgevoerd kunnen worden.	Na de training wordt opgehaald wat de ervaringen zijn. In overleg met de trainers wordt dit vorm gegeven. Na een jaar wordt geëvalueerd. Daarnaast is er oog voor trends in bijvoorbeeld de hulpvragen die er zijn. Dat geeft input om bij te sturen in het voorliggend aanbod van hulp en ondersteuning.	In het voorjaar van 2024 starten de eerste trainingen.
Jongerenwerk		
De opdracht rondom het jongerenwerk is verstrekt aan SWTD, inclusief urenophoging, waardoor werving kan starten	Tweejaarlijks wordt er geëvalueerd wat de inzet van het jongerenwerk is geweest. Trends en ontwikkelingen die de jongerenwerker heeft gesignaleerd worden besproken en jongeren die met hulpvragen zijn doorgestuurd. In overleg met de jongerenwerker wordt bekeken hoe hulpvragen en vervolgstappen van jongeren die in contact met de jongerenwerker zijn geweest op papier gemonitord kunnen worden. Dit bijhouden moet echter nadrukkelijk niet ten koste gaan van het werk zelf of de motivatie van de jongerenwerker.	Tweejaarlijks wordt er geëvalueerd wat de inzet van het jongerenwerk is geweest. Trends en ontwikkelingen die de jongerenwerker heeft gesignaleerd worden besproken en jongeren die met hulpvragen zijn doorgestuurd. In overleg met de jongerenwerker wordt bekeken hoe hulpvragen en vervolgstappen van jongeren die in contact met de jongerenwerker zijn geweest op papier gemonitord kunnen worden. Dit bijhouden moet echter nadrukkelijk niet ten koste gaan van het werk zelf of de motivatie van de jongerenwerker.

4.2 Advies

Naast de concrete resultaten in hoofdstuk 4.1 zijn er een aantal onderwerpen waar een brede behoefte ligt op verdere uitwerking/ontwikkeling. Hieronder worden adviezen gepresenteerd voor beide gemeenten die verder uitgevoerd moeten worden. Deze adviezen worden overgedragen aan de lijnmanager en programmamanager. Er wordt per subparagraaf toegelicht waar het advies zicht op richt, waarom we dit advies geven en hoe de uitvoering er uit zou kunnen zien.

4.2.1 Scheidingstafel

De scheidingstafel zit op de grens van een quick win en advies. Er zijn middelen gereserveerd vanuit dit project voor de scheidingstafel en de kaders zijn duidelijk. Het verder opzetten, maken van afspraken en daadwerkelijk uitvoeren volgt op korte termijn.

Wat is het?

De scheidingstafel is een voorloper van de regionale Jeugdbeschermingstafel (JBT) waar besproken wordt of er een ondertoezichtstelling nodig is of deze opgeheven kan worden. Het scheidingsadviesteam kan een casus doorzetten naar de scheidingstafel indien deze dusdanig complex wordt en vraagt om specialistische kennis en expertise maar ook een afwijkende aanpak dan het huidige. In plaats van de reguliere lijn te volgen van toegang, naar Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) naar een Gecertificeerde Instelling (GI; uitvoeringsorganisatie van jeugdbeschermingsmaatregelen), halen we die lijn naar voren. We vragen daarbij ook expertise van een zorgaanbieder en gezinsadvocaat die veel ervaring hebben met deze casuïstiek.

Waarom?

Zoals te lezen in de inleiding en bij de resultaten waren er dit voorjaar 80 zaken in Dinkelland en Tubbergen waarbij de scheiding van ouders van invloed was op het welzijn van hun kind(eren). De Raad voor de Kinderbescherming geeft aan dat het aantal scheidingszaken uit de gemeenten Dinkelland en Tubbergen bovenmatig groot is. Daarnaast zien zij dat deze casussen tevens zeer complex zijn.

Casuïstiek met een complexe scheiding is een bijzondere doelgroep binnen de jeugdzorg. Er wordt regelmatig doorverwezen naar specialistische vormen van hulp die niet effectief blijken te zijn en dan komen ouders en kind met dezelfde hulpvraag opnieuw terug bij het toegangsteam. Op het moment dat deze casuïstiek in beeld komt bij jeugdbescherming is het vaak dermate vastgelopen, dat een jeugdbeschermer tijdens de kindbeschermingsmaatregel niet altijd iets kan betekenen. Het bespaart zowel leed voor de betrokken kinderen als kosten voor gemeenten als een scheiding niet escaleert en ouders en kinderen tijdig passende hulp krijgen aangeboden.

Hoe?

Dit is nog in ontwikkeling. Bekend is dat de scheidingstafel eens per maand georganiseerd wordt door de gemeente. Aan tafel zit; gemeentelijke toegang, RvdK, GI, zorgaanbieder, advocaat en ouders plus eventueel kind(eren). Het doel is binnen die samenstelling te komen tot een aanpak in het voorliggend veld en escalatie voorkomen.

4.2.2 Samenwerking

Op gebied van samenwerking tussen partijen geven we een drietal adviezen mee. Partijen zijn van mening dat ze elkaar redelijk goed weten te vinden en de lijnen kort kunnen zijn. Tegelijkertijd werkt een ieder op zijn eigen terrein waardoor de werelden soms onvoldoende bij elkaar komen. Ouders en kinderen hebben daardoor te maken met veel verschillende hulpverleners en vaak duurt het lang voordat de juiste zorg ingezet wordt. Dit kan ervoor zorgen dat de problematiek complexer wordt. De onderstaande adviezen dragen bij aan het verminderen van het aantal jeugdhulpindicaties dat ingezet wordt.

Adviespunt 1

Het voorstel is om in beide gemeenten een themabijeenkomst te organiseren met als thema "concrete afspraken maken samenwerking" vanuit het project "versterken jeugdpreventie". Van daaruit worden onderlinge afspraken gemaakt.

Waarom?

Door elkaar eerder te zien en spreken worden hulpvragen eerder gesignaleerd en er wordt sneller de juiste hulp ingezet. Door nog een stap verder te gaan en als jeugdconsulent daadwerkelijk aanwezig te zijn op scholen en kinderopvang, kunnen we daarin nog grotere stappen zetten.

Een aantal jeugdconsulenten is reeds gekoppeld aan scholen en aan sommige kinderdagverblijven. Dat betekent dat zij eerste aanspreekpunt zijn en in een aantal gevallen eens per twee weken op school een dagdeel aanwezig zijn. Dit zorgt voor snel onderling contact, uitwisseling van expertise en een laagdrempelige ingang voor inwoners. Er zijn scholen die hiervoor open staan, er zijn echter ook scholen die zullen zoeken naar een vorm om op deze manier partners een plek binnen hun school te geven.

Hoe?

De beleidsadviseur jeugd, procesmanager jeugd en team jeugd bepalen welke partijen bij de bijeenkomst aanwezig zouden moeten zijn. Betreft dit in eerste instantie alleen het onderwijs, kinderopvang en gemeentelijke toegang? Of ook GGD en schoolmaatschappelijk werk. Dit kan in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) van Dinkelland en Tubbergen voorgelegd worden aan het onderwijs.

Tijdens of na de bijeenkomst worden concrete afspraken gemaakt tussen de partijen. Verschillende kenmerken spelen een rol om tot deze afspraken te komen, zoals; doelgroep, het percentage jeugdhulp, cultuur van het onderwijs, de ligging van de school of het kinderdagverblijf. Het is niet erg dat hier verschillen in ontstaan, als er de afspraken maar zorgen voor een eerder contact en drempelverlagend werkt voor inwoners richting hulp en ondersteuning.

De bijeenkomsten kunnen door de wethouder geopend worden om de visie van de gemeente uit te dragen, inclusief het belang van het maken van samenwerkingsafspraken. De wethouder heeft daarnaast een belangrijke rol in het uitdragen van de wethouder van de gemeente om gemeentelijke toegang dichterbij de kernen te brengen. De wethouder kan op bestuurlijk niveau dit belang toelichten en onderwijs,- en of andere bestuurders in het voorliggend veld hierin meenemen.

Aansluiten bij reeds bestaande bijeenkomsten is wenselijk.

Adviespunt 2

Het voorstel is om in Tubbergen eens per halfjaar een bijeenkomst rondom het kind te organiseren waarbij partners uit het veld elkaar treffen en leren kennen.

Waarom?

In Dinkelland wordt ieder half jaar een bijeenkomst rond het kind georganiseerd door onderwijs en gemeente. Deelnemers vinden deze bijeenkomsten prettig om op die manier lijntjes te leggen met betrokken partners. Daardoor weet men elkaar sneller te vinden.

Door samen te werken kunnen partijen zorgen voor meer naadloze overgang en continuïteit in de zorg en ondersteuning van kinderen en jongeren. Samenwerking zorgt voor kennisdeling wat de kwaliteit van de hulp,- en dienstverlening zal verbeteren.

Door intensivering van de samenwerking kan het veld beter inspelen op maatschappelijke veranderingen die van invloed zijn op jeugd. Tevens wordt het sociaal vangnet versterkt door de samenwerking wat ten goede komt aan jongeren en hun gezinnen.

Hoe?

Tijdens de bijeenkomsten worden thema's besproken die voor een ieder relevant zijn en uitvoering van het werk bevorderen. Uitvoering hiervan ligt bij de beleidsadviseurs onderwijs en jeugd in samenwerking met de procesmanager jeugd.

Adviespunt 3

Het voorstel is om te onderzoeken op welke wijze expertise van professionals uit de jeugd Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) en/of volwassen GGZ ingevlogen kan worden bij complexe problematiek om zo een concreet beeld te vormen van de situatie en met elkaar de juiste (volgorde van) hulp in te zetten.

Waarom?

Het is wenselijk om soms expertise in te zetten van professionals uit de jeugdpsychiatrie. Vanuit hun kennis en kunde kunnen zij bijdragen aan het beoordelen van de problematiek. Met elkaar kan de juiste hulp ingezet worden, op de beste volgorde. Gebruikmaken van de juiste expertise op het juiste moment, op de juiste plek zorgt voor een snellere aanpak voor kind en gezin en verbinding tussen partijen. Sommige partners lopen ertegen aan niet de juiste expertise in huis te hebben om bijvoorbeeld een moeilijk gesprek aan te gaan met ouders. Denk hierbij aan onderwijs en kinderopvang. Zij hebben een signaleringsfunctie en moeten zich houden aan de meldcode. Hun corebusiness is niet het voeren van moeilijke gesprekken en in de praktijk kan dat dus ook lastig zijn om uit te voeren. Met als risico dat het te lang blijft liggen, dat het niet besproken wordt of dat een gesprek verkeerd uitpakt.

Hoe?

De beleidsadviseur jeugd neemt het initiatief om te onderzoeken op welke manier dit mogelijk is voor beide gemeenten.

Voor bovenstaande adviezen geldt dat deze over gedragen worden aan de lijnmanagers om hier uitvoering aan te geven.

4.2.3 Sociale kaart

Een sociale kaart is een hulpmiddel voor iedereen die op zoek is naar welk aanbod er is en wie betrokken is in het lokale jeugdveld.

Waarom?

Een sociale kaart geeft transparantie, helpt verwarring en misverstanden te voorkomen. Daarnaast bevordert een sociale kaart de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende partijen.

Er is grote behoefte aan overzicht en inzicht bij onze partners in het voorliggend veld. Zowel met betrekking tot het aanbod als de betrokken partijen. Een sociale kaart is een waardevol instrument voor zowel professionals als ouders waardoor zij overzicht hebben op partijen en diensten binnen de gemeente. Dit vergemakkelijkt de toegang tot de benodigde ondersteuning.

Hoe?

Binnen het programma Gezondheid wordt een sociale kaart, voor het lokale netwerk rondom de jeugd, ontwikkeld. Er wordt onderzocht op welke wijze deze sociale kaart er het beste uit kan komen te zien zodat deze handzaam en toekomstbestendig is.

Moet dit een website zijn, een smoeleboek, een lijst? In ieder geval moet deze sociale kaart actueel blijven. Het moet bruikbaar zijn voor ouders/verzorgers en partners uit het veld. Het is belangrijk om de website van Fit&Vitaal en de gemeentelijke sites hierbij te betrekken om dubbelingen te voorkomen en mogelijk juist mooie koppelingen te kunnen maken.

4.2.4 Gezinswerk

Een gezinswerker is in staat om naar de bredere context en dynamiek binnen het gezin te kijken. De gezinswerker richt zich op het welzijn van kinderen en jongeren binnen het gezin en kan daar eventuele risico's vroegtijdig signaleren. De gezinswerker kan op maat gemaakte ondersteuning bieden en daarbij rekening houden met alle verschillende en unieke behoeftes en omstandigheden van ieder gezin. Gezinswerkers kunnen tevens fungeren als coördinator tussen verschillende partijen die betrokken zijn bij het gezin. Dat kan rust brengen voor het gezin en de samenwerking en afstemming tussen partijen verbeteren.

Gezinswerkers zijn er waar nodig; als er een crisis is, kunnen zij snel ter plaatse zijn om ondersteuning te bieden. Wanneer het rustiger is binnen een gezin kan de ondersteuning meer op afstand staan en minder intensief zijn. De gezinswerker is een schakel in het sociale vangnet. Door gezinswerk hieraan toe te voegen wordt dit vangnet weer wat sterker.

Een gezinswerker heeft geen wachtlijst en kan voor een lange tijd betrokken blijven bij het gezin. De gezinswerker richt zich op dat wat nodig is; het hele gezin maar soms ook op het kind/de jongere alleen.

Waarom?

Voor sommige kinderen en/of gezinnen is de betrokkenheid van een vaste professional voor een langere periode wenselijk. Een vast gezicht die mee kan bewegen in de behoefte van het gezin, in het complexe jeugdstelsel en de vaak vele wisselingen van hulpverleners. Op dit moment worden indicaties afgegeven voor ondersteuningsbehoefte 1 en 2, die door middel van juiste aanbod binnen de algemene voorzieningen, voorkomen kunnen worden. Pedagogische Gezinsbegeleiding Jeugd (PGJ) van de GGD biedt hierin een mogelijkheid waar veel gebruik van wordt gemaakt. PGJ bestaat echter uit maximaal 10 afspraken. Daarnaast is er natuurlijk het maatschappelijk werk. In essentie verschillen gezinswerk en maatschappelijk werk in focus en benadering. Gezinswerk richt zich op het versterken van het gezin als geheel. Terwijl maatschappelijk werk zich meer richt op het individu en bieden van hulp bij sociale vraagstukken. Hoewel maatschappelijk werk ook rekening houdt met de context waarin individuen zich bevinden, ligt de focus vaak meer op het individu zelf. De systeemaanpak is minder prominent aanwezig. Gezinswerk kan meer nadruk leggen op de systeemaanpak en vroegtijdig signaleren van gezinsproblematiek. Zij zijn getraind in het herkennen van gezinsproblematiek op verschillende niveaus. Het is van belang om deze verschillen te erkennen en er in de praktijk voor te zorgen dat beide disciplines effectief met elkaar samenwerken.

Hoe?

Het advies luidt om binnen het Programma Gezondheid te onderzoeken of en op welke manier het gezinswerk een plek kan/moet krijgen binnen onze gemeenten.

4.2.5 Borging adviezen

De projectleider zorgt, in overleg met de lijnmanager en programmamanager, voor een adequate overdracht, zodat op inhoud geen informatie verloren gaat en acties voortgezet kunnen worden.

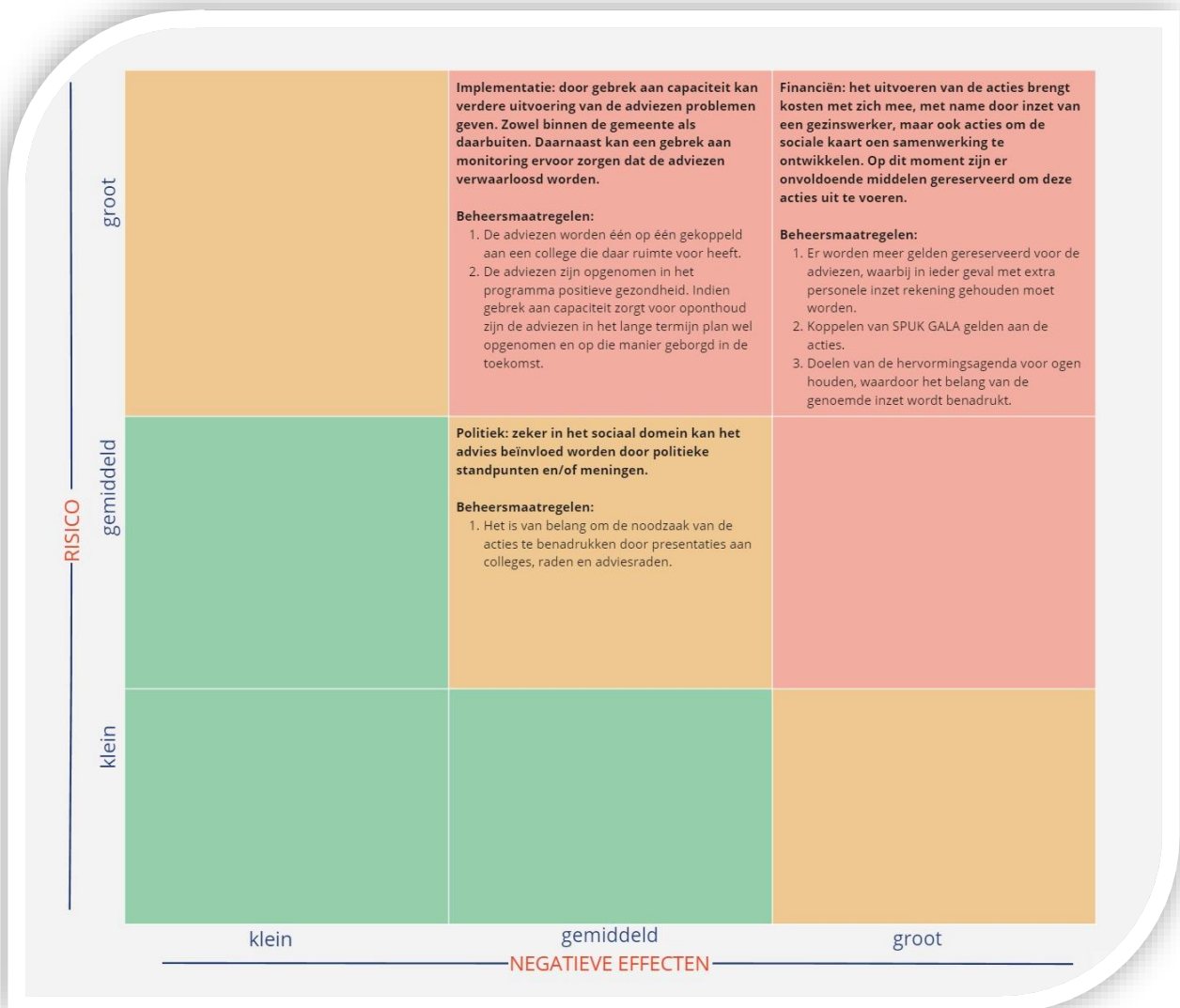
Bij de uitvoering van de adviezen is een verdere, gedetailleerde uitwerking nodig. Waarin risicomanagement, de ontwikkeling van monitoring en afspraken rondom evaluatie terug komen.

De lijnmanager houdt zicht op uitvoering en monitoring en informeert de programmamanager hierover.

4.2.6 Risico's en beheersmaatregelen

Het formuleren en uitdragen van deze adviezen is een belangrijke stap, maar de daadwerkelijke implementatie van deze adviezen vormt het volgende stadium. Dat levert een aantal risico's op voor borging van de adviespunten. Die worden hieronder weergegeven inclusief beheersmaatregelen.

Risicomanagement op de specifieke adviezen vinden plaats bij de nadere uitwerking van deze adviezen.

5. Financiën

Vanuit het programma Positieve Gezondheid en Iedereen Gezond zijn incidentele en structurele middelen beschikbaar gesteld voor dit project en de uitvoering ervan. Vanuit Dinkelland incidenteel €8000,- en €40.000,-. Vanuit Tubbergen incidenteel €8000,- en structureel €40.000,-.

5.1 Uitvoering quick wins

Bovenstaande middelen zijn aangewend om de die ingezet zijn. In de afbeelding hieronder is te zien op welke wijze deze ingezet worden. In deze begroting is geen rekening gehouden met eventuele uitbreiding van interne (beleids)formatie.

Quick Win	Inzet	Hoe vaak	Kosten incidenteel	Kosten structureel vanaf 2024	Kosten structureel vanaf 2025
Steungezinnen	Coordinator vanuit SWTD	4 uur per week		€ 13.520,-	
	Opstart - werving (met jeugdconsulent)	Eenmalig			
	Communicatie		€ 1000,-		
Collectief aanbod	KIES training door Maretie	2024: 4 groepen	€ 6000,-		
	Opleiding	2x medewerker SWTD 1x medewerker Wijkkracht	€ 5100,-		
	KIES training SWTD/Wijkkracht	Jaarlijks vanaf 2025: 4 groepen			€ 10.000,-
	Samen-Sterk	Jaarlijks: 6 groepen		€ 30.000,-	
Scheiding-adviesteam	Communicatie		€ 1000,-		
	Consultatie advocaat	6x per jaar		€ 1500,-	
	Scheidingstafel	12x per jaar		€ 15.000,-	
Jongerenwerk		4 uur per week extra		€ 18.000,-	
		TOTAAL	€ 13.100,-	€ 78.020,-	

miro

5.2 Uitvoering adviezen

De adviezen rondom vragen tijdens de uitvoering daarvan een financiële doorrekening van de eventuele kosten bij uitvoering van de adviezen. De ontwikkeling **samenwerking** zal geen schrikbarende kosten met zich mee brengen; het gaat om het bij elkaar brengen van partijen. Kosten zullen zich beperken tot bijeenkomsten of consulten van specialistische expertise. De kosten wat betreft de uitvoering van een **sociale kaart** zijn afhankelijk van de vorm die gekozen wordt en die het beste aansluit bij de behoefte en voorwaarden. De inzet van **gezinswerk** zal naar verwachting leiden tot kosten voor de inzet van medewerkers. Voor de **verdere ontwikkeling van de integrale samenwerking** is afhankelijk van keuzes die daarin gemaakt worden.

5.3 Interne capaciteit

De quick wins zijn gestart. Daar is beleidsinzet nodig voor evaluatie, monitoring en budgetbeheer. Het advies samenwerking vergt geen bovenmatige extra inzet, maar kan plaatsvinden binnen reguliere taken.

Uitvoering van de adviezen sociale kaart en gezinswerk, vragen inzet van een projectleider en inzet beleidsadviseur en/of consultant voor het programma Positieve Gezondheid en Iedereen Gezond.

In de begroting van dit project is geen rekening gehouden met eventuele uitbreiding van interne (beleids)formatie.

6. Communicatie

Onderstaand overzicht geeft de eerste acties weer op het gebied van communicatie. Ieder onderdeel vraagt een eigen actie. Bij verdere ontwikkeling en uitvoering van communicatie acties wordt door de eindverantwoordelijke de afdeling communicatie betrokken.

	Wat?	Wie?	Wanneer?
Steungezinnen	<p>Er wordt informatie+een oproep geplaatst via de lokale kranten en social media berichten van beide gemeenten en SWTD. Er is tevens een flyer ontworpen die op verschillende plekken in de gemeente neergelegd wordt.</p> <p>Na deze eerste berichtgeving zal de coördinator steungezinnen oproepen plaatsen via de website en social media kanalen. Deze kunnen we als gemeenten zijnde delen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projectteam • afdeling communicatie • SWTD 	<ul style="list-style-type: none"> • Week 47 • Daarna specifieke oproepen door de coördinator
Scheiding adviesteam	Het doel is bekendheid van dit team bij alle partners in het voorliggend veld. Er wordt een flyer met informatie over het scheiding adviesteam gedeeld met hen, zodat zij ouders hier naar toekunnen verwijzen.	<ul style="list-style-type: none"> • Scheiding adviesteam • afdeling communicatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Week 48
Scheidingstafel	Dit moet nog nader uitgewerkt worden. Communicatie wordt betrokken.	<ul style="list-style-type: none"> • beleidsadviseur jeugd • consulent jeugd • afdeling communicatie 	
Collectief aanbod	Het aanbod "samen sterk" en de KIES-voor het kind training worden gedeeld via flyers en social media.	<ul style="list-style-type: none"> • trainers • projectteam • afdeling communicatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste berichtgeving medio december 2023 • In januari 2024 inclusief definitieve data
Jongerenwerk	De jongerenwerker zorgt vooral zelf voor bekendheid onder de jongeren en een laagdrempelig contact. Hij/zij zal zich tevens voorstellen in de groepen 7 en 8 van de basisscholen.	<ul style="list-style-type: none"> • De jongerenwerker 	Na start van de nieuwe jongerenwerker
Samenwerking	<p>Met het onderwijs en de kinderopvang wordt de visie en het advies op samenwerking gedeeld. Daarna volgt communicatie in de verdere uitvoering van dit advies.</p> <p>Tijdens de bijeenkomst (in september 2023) is afgesproken de aanwezigheid per mail op de hoogte te houden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projectteam • Portefeuillehouders (in gesprek met bestuurders zoals geadviseerd) 	<ul style="list-style-type: none"> • Week 47
Sociale kaart	Tijdens de bijeenkomst (in september 2023) is afgesproken de aanwezigheid per mail op de hoogte te houden. Verdere communicatie vindt plaats in de uitvoering van het advies.	<ul style="list-style-type: none"> • Projectteam 	<ul style="list-style-type: none"> • Week 47
Gezinswerk	Tijdens de bijeenkomst (in september 2023) is afgesproken de aanwezigheid per mail op de hoogte te houden. Verdere communicatie vindt plaats in de uitvoering van het advies.	<ul style="list-style-type: none"> • Projectteam 	<ul style="list-style-type: none"> • Week 47

miro

7. Eindwoord

Met veel voldoening en genoegen zijn wij tot dit eindrapport met resultaten en adviezen gekomen. Het is een resultaat van toewijding, samenwerking en een streven naar het verbeteren van de lokale ondersteuning aan de kinderen, jongeren en gezinnen in onze gemeente. Onze aanbevelingen benadrukken de noodzaak het veld te versterken door verschillende acties op gebied van samenwerking met lokale partijen en het implementeren van nieuw aanbod. Wij geloven dat deze aanbevelingen niet alleen bijdragen aan het welzijn van gezinnen en het bevorderen van een versterkte samenwerking op gebied van jeugdpreventie, maar ontwikkeling in gang zet voor langere tijd, met positieve resultaten.

Wij bedanken alle betrokkenen, waaronder alle partijen die aanwezig zijn geweest bij de themabijeenkomsten om hun input daar te leveren. We hopen dat deze aanbevelingen dienen als bouwstenen voor een duurzaam en effectief lokaal jeugdlandschap, waarin we met alle partijen samen investeren in de jeugd.